

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [Teisinė Pagalba](#) > Italy

Teisinė pagalba

Italija

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kokios išlaidos yra susijusios su teismo procesu ir kas paprastai turi jas padengti?

(Teisės šaltiniai) – Taisyklės, kuriomis reglamentuojamos bylinėjimosi išlaidų kategorijos ir procedūros, įskaitant teisinę pagalbą, išsamiai išdėstytos 2002 m. gegužės 30 d. Prezidento dekretu Nr. 115 (Oficialusis leidinys Nr. 139/2002), pastarąjį kartą iš dalies pakeistame 2019 m. kovo 7 d. Įstatymu-dekretu Nr. 24 (2019 m. kovo 26 d. Oficialusis leidinys Nr. 72 dėl teisinės pagalbos išplėtimo siekiant taikyti ją ieškomiems asmenims, kuriems taikoma Europos arešto orderio vykdymo procedūra), kuriame pateikiama teksto dėl teismo išlaidų suvestinė redakcija (74–145 straipsniai, visų pirma 74–89 straipsnių bendrosios nuostatos, specialiosios nuostatos dėl teisinės pagalbos civilinėse, administracinėse, audito ir mokesčių bylose. 119–145 straipsniai).

1942 m. birželio 13 d. Įstatyme Nr. 794 (su pakeitimais) reglamentuojami advokatų honorarai civilinėse, komercinėse, administracinėse ir mokesčių bylose; užmokestis už individualias teises paslaugas mokamas pagal 1994 m. Ministro įsakymu Nr. 585 patvirtintą tarifą.

(Bylinėjimosi išlaidos) – Išlaidos plačiaja reikšme civilinėse ir komercinėse bylose apima ir proceso išlaidas, ir teisinio atstovavimo išlaidas.

Proceso išlaidas sudaro standartinis mokestis už bylos įtraukimą į bylų registrą ir kitos išlaidos, kurias gali tekti padengti (pavyzdžiui, ekspertų išvadų ir dokumentų kopijavimo).

2002 m. suvestinės redakcijos Įstatyme Nr. 115 nurodytas standartinis mokestis mokamas kiekvienoje instancijoje, įskaitant bankroto bylą ir ne ginčo teiseną, išskyrus konkrečius teisės aktuose numatytus atleidimo nuo mokesčio atvejus.

Mokesčio mokėti nereikalaujama bylose dėl asmens šeiminio ir civilinio statuso, kaip nurodyta Civilinio proceso kodekso IV knygoje (pavyzdžiui, bylose dėl separacijos (gyvenimo skyrium), dėl nepilnamečių išlaikymo, sutuoktinių turtinių santykių, pabėgėlio statuso pripažinimo), prevencinių procedūrų (pavyzdžiui, turto arešto siekiant užtikrinti reikalavimą dėl skolos), žemės registro procedūrų, procedūrų dėl turto perdavimo ir arešto turtui panaikinimo vykdymo, procedūrų dėl vaiko išlaikymo mokėjimų, visose su vaikais susijusiose bylose (pavyzdžiui, bylose dėl tėvų pareigų) ir taisyklių dėl kompetencijos ir jurisdikcijos.

Bet kokios išimties taikymo priežastis šalis privalo tinkamai nurodyti dokumento dėl bylos iškėlimo reikalavimuose.

Standartinio mokesčio nereikalaujama, jeigu pareiškiamas civilinis ieškinys dėl žalos atlyginimo baudžiamojoje byloje, jeigu prašoma tik nuteisti nusikaltusį asmenį; jeigu prašoma atlyginti žalą, net ir laikinai, patenkinus tokį prašymą mokestis turi būti sumokėtas. Mokesčio dydis skiriasi – atsižvelgiant į bylos pobūdį ir ieškinio vertę jis būna ne mažesnis nei 62 EUR ir ne didesnis nei 930 EUR.

(Mokėjimo prievolės) – Kiekviena šalis privalo padengti savo užpildytų procesinių dokumentų, taip pat savo prašomų ieškiniui reikalingų dokumentų išlaidas, jeigu to reikalaujama Įstatymu arba teisėjas prašo šalies tą padaryti (pavyzdžiui, padengti eksperto išvadų išlaidas). Jeigu šalis atitinka teisinės pagalbos gavimo sąlygas, jos

išlaidas padengia valstybė.

Kalbant apie standartinį mokesťį, jį turi sumokėti bylą iškėlusį arba pirminį apeliacinį skundą padavusi šalis, o jeigu tai yra vykdymo procesas, mokesťį moka prašymą dėl perdavimo ar pardavimo pateikusi šalis.

Ieškinio vertė nurodoma dokumento dėl bylos iškėlimo reikalavimuose; jeigu šalis nori pataisyti ieškinį, pareikšti priešieškinį ar savarankiškai įstoti į bylą ir dėl to padidėja ieškinio vertė, ji turi sumokėti papildomą mokesťį.

(Bylinėjimosi išlaidų priteisimo kriterijus) – Pagal Civilinio proceso kodekso 91 straipsnyje nustatytą bendrąjį principą teisėjas, priimdamas sprendimą byloje, įpareigoja bylą pralaimėjusią šalį padengti bylą laimėjusios šalies patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Teisėjui suteikti diskreciniai įgaliojimai dėl bylinėjimosi išlaidų ir jis gali nurodyti padengti jas visas arba jų dalį, atsižvelgdamas į bendrą ginčo baigtį. Teisėjas turi atsižvelgti į tai, kiek visas reikalavimas yra pagrįstas. Priimtas sprendimas gali būti ginčijamas.

Bylą pralaimėjusi šalis privalo padengti bylą laimėjusios šalies advokato išlaidas, taip pat visas sumas, sumokėtas už teismo paskirtų ekspertų arba ekspertų-liudytojų paslaugas, kurių atlyginimą nustato teismas. Bylą pralaimėjusi šalis taip pat privalo padengti kitas išlaidas, susijusias su bylos nagrinėjimu, kurios sumokamos teismo tarnautojui kartu su pranešimo apie teismo sprendimą išlaidomis.

2 Kas konkrečiai yra teisinė pagalba?

Italijos teisinėje sistemoje „teisinės pagalbos“ institutas, skirtas tam, kad nepakankamai išteklių turintiems piliečiams, taip pat Italijoje teisėtai gyvenantiems užsieniečiams, jeigu susiklosto situacija arba faktinė aplinkybė, dėl kurios iškeliama byla, taip pat asmenims be pilietybės būtų paskirtas gynėjas, jeigu šių piliečių nurodyti motyvai nėra akivaizdžiai nepagrįsti (Prezidento dekreto Nr. 115/2002 119 straipsnis), reiškia, kad tokie asmenys neprivalo padengti tam tikrų išlaidų („*spese prenotate a debito*“ arba iš anksto apmokamos teismo išlaidos) ir valstybė apmoka kitas išlaidas.

Jeigu asmuo turi teisę gauti teisinę pagalbą, nuo vienu mokesčių atleidžiama, o kitus mokesčius padengia valstybė. Atleidžiama nuo standartinio mokėjimo, fiksuotų mokesčių už pranešimus gavus oficialų prašymą, tam tikrų mokesčių (registro mokesčių, hipotekos ir žemės registro mokesčių), taip pat kopijavimo mokesčių.

Valstybė apmoka:

1. advokato honorarą ir išlaidas;
2. teisėjų, pareigūnų ir teismo tarnautojų patirtas kelionės išlaidas, jeigu jiems reikia atlikti pareigas ne teisme;
3. liudytojų, teismo pareigūnų ir ekspertų-liudytojų patirtas kelionės išlaidas, taip pat jų išlaidas, patirtas vykdant pareigas;
4. teisinių pranešimų dėl teisėjo sprendimo paskelbimo išlaidas;
5. pranešimų gavus oficialų prašymą išlaidas;
6. vaiko priežiūros išmokas.

Valstybė turi teisę kompensuoti išlaidas, o jeigu ji nesusigrąžina pinigų iš bylą pralaimėjusios šalies, toliau nurodytais atvejais ji gali reikalauti, kad jas grąžintų teisę gauti teisinę pagalbą turinti šalis:

1. jeigu gavėjas laimi bylą arba ginčas išsprendžiamas taikiai ir jis gauna bent šešis kartus bylinėjimosi išlaidas viršijančią sumą arba
2. jeigu ieškiny s atsiimamas arba byla nutraukiama.

Specialiosiose nuostatose numatyta, kad išlaidų kompensavimas užtikrinamas, jeigu byla išbraukiama iš bylų registro arba nutraukiama todėl, kad šalys nesiėmė veiksmų arba neatitiko teisinių reikalavimų.

3 Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą?

Civilinėse bylose ir ne ginčo teisenoje (pavyzdžiui, dėl separacijos (gyvenimo skyrium), vaikų globos arba sprendimų dėl tėvų pareigų) nepakankamai išteklių turintys piliečiai turi teisę gauti teisinę pagalbą atsiliepimui į ieškinį pateikti, jeigu jų motyvai nėra akivaizdžiai nepagrįsti.

Asmenys be pilietybės ir teisėtai šalyje gyvenantys užsieniečiai vertinami taip pat kaip piliečiai, tačiau jie turi teisėtai gyventi Italijoje nuo tos dienos, kai susiklosto situacija ar faktinė aplinkybė, dėl kurios iškelta byla teisme. Ne pelno organizacijos arba asociacijos, kurios nedalyvauja vykdant komercinę veiklą, taip pat gali atitikti teisinės pagalbos gavimo sąlygas; taigi ją gali gauti ne tik ne pelno labdaros organizacijos arba švietimo paslaugas nepasiturintiems teikiančios ne pelno organizacijos, jau atitinkančios teisinės pagalbos reikalavimus pagal Įstatymą Nr. 217/90, bet ir vartotojų asociacijos ir naudotojai, įtraukti į Įstatymo Nr. 281/98 5 straipsnio sąrašą.

Pagal Prezidento dekreto Nr. 115/2002 76 straipsnį, kad ieškovas galėtų gauti teisinę pagalbą, jo metinės apmokestinamosios pajamos pagal naujausią mokesčių deklaraciją neturi viršyti 11 493,82 EUR (2018 m. sausio 16 d. Ministro dekretas, paskelbtas 2018 m. vasario 28 d. Oficialiajame leidinyje Nr. 49).

Pajamų ribos kas dvejus metus koreguojamos Teisingumo ministerijos potvarkiu, pasikonsultavus su Ekonomikos ir finansų ministerija (Prezidento dekreto Nr. 115/2002 77 straipsnis), siekiant atsižvelgti į darbininkų ir tarnautojų šeimoms taikomo ISTAT per du praėjusius metus nustatyto vartotojų kainų indekso pokyčius.

Jeigu atitinkama šalis gyvena su sutuoktiniu, civiliniu partneriu ar kitais šeimos nariais, atsižvelgiama į visas tuo pačiu laikotarpiu kiekvieno šeimos nario, įskaitant ieškovą, uždirbtas pajamas.

Kalbant apie sugyventinius, kurių pajamos turėtų būti sudedamos su ieškovo pajamomis, baudžiamosiose bylose taikomos pajamų ribos padidinamos iki 1 032,91 EUR kiekvienam su ieškovu gyvenančiam šeimos nariui.

Reikėtų pažymėti, kad apskaičiuojant 76 straipsnyje nurodytą sumą turi būti įtraukta ieškovo gaunama santuokos nutraukimo išmoka, nebent tai yra vienkartinė išmoka.

Pajamos iš neteisėtos veiklos taip pat turi poveikį galimybei gauti teisinę pagalbą, patikslinant, kad pajamų patikra negali būti grindžiama automatinėmis procedūromis ir būtina patikrinti konkrečias individualaus atvejo aplinkybes, atmetant bet kokią galimybę dėl reikšmės suteikimo negalutiniam- teismo sprendimui, jeigu dėl to pažeidžiama nekaltumo prezumpcija. Taigi atsisakymas skirti teisinę pagalbą remiantis negalutiniu teismo sprendimu, iš kurio galima spręsti apie pajamų iš neteisėtos veiklos buvimą, yra neteisėtas (2013 m. vasario 20 d. Kasacinio baudžiamųjų bylų teismo ketvirtosios kolegijos nuosprendis Nr. 18591).

Išimtis: atsižvelgiama vien į asmenines pajamas, jeigu byla susijusi su asmens teisėmis, arba byloje, kurioje ieškovo interesai pažeidžia kitų namų ūkio narių, su kuriais jis gyvena, interesus.

Teisės gauti teisinę pagalbą reikalavimai taikomi visais bylos etapais ir visose instancijose, tačiau civilinėse ir administracinėse bylose, priešingai nei baudžiamosiose bylose, jeigu šalis, kuriai suteikta teisinė pagalba, pralaimi bylą, ji negali naudotis teisine pagalba siekdama ginčyti teismo sprendimą, nes turi kreiptis dėl teisinės pagalbos iš naujo.

Be to, teisė gauti teisinę pagalbą civilinėje byloje nereiškia, kad valstybė yra atsakinga už bylą laimėjusios šalies išlaidas, kurios priteisiamos iš kliento, nes apmokamos tik šalies, kuriai suteikta teisinė pagalba, advokato patirtos išlaidos, kurias vietoj šios šalies įsipareigoja padengti valstybė, atsižvelgdama į nepastovią šios šalies finansinę padėtį ir į tai, kad jos reikalavimai nėra akivaizdžiai nepagrįsti (žr. 2012 m. Kasacinio civilinių bylų teismo sprendimą Nr. 10053).

Specifiniai atvejai

Nukrypstant nuo Prezidento dekreto Nr. 115/2002 76 straipsnio 1 dalyje nustatytų ribų, kai kuriais atvejais teisę gauti teisinę pagalbą gali turėti:

1. nukentėjusieji nuo nusikaltimų, nurodytų Baudžiamojo kodekso 572, 583-*bis*, 609-*bis*, 609-*quater*, 609-*octies* ir 612-*bis* straipsniuose, o jeigu nusikaltimas padaromas prieš nepilnamečių – nukentėjusieji nuo Baudžiamojo kodekso 600, 600-*bis*, 600-*ter*, 600-*quinquies*, 601, 602, 609-*quinquies* ir 609-*undecies* straipsniuose nurodytų nusikaltimų, taip pat ir nukrypstant nuo Įstatyme nustatytų pajamų ribų (76 straipsnio 4-*ter* dalis);
2. nelydimi nepilnamečiai užsieniečiai, dalyvaujantys teismo byloje, nesvarbu, koks yra jų statusas, turi teisę būti informuoti apie galimybę jiems skirti patarėją teisės klausimais, kuriuo jie pasitiki, taip pat ir per paskirtą globėją ar asmenį, įgyvendinantį tėvų pareigas pagal 1983 m. gegužės 4 d. Įstatymo Nr. 184 3

straipsnio 1 dalį (su pakeitimais), ir pagal taikytinus teisės aktus prašyti skirti teisinę pagalbą bet kuriuo bylos etapu ar bet kurioje instancijoje (76 straipsnio 4-*quater* dalis);

3. nepilnamečiai arba pilnamečiai vaikai, kurie savęs finansiškai neišlaiko ir prarado vieną iš tėvų dėl to, kad jį nužudė vieno iš tėvų sutuoktinis, neatsižvelgiant į tai, ar jie gyveno skyrium ar buvo nutraukę santuoką, arba vieno iš tėvų civilinis partneris, net jeigu civilinė partnerystė yra nutraukta, arba asmuo, turintis arba turėjęs glaudžius ir ilgalaikius santykius, apimančius kohabitaciją su vienu iš tėvų, gali turėti teisę į teisinę pagalbą, taip pat ir nukrypstant nuo teisės aktuose nustatytų pajamų ribų, kai ši teisė išimties tvarka suteikiama susijusioje baudžiamojoje byloje ir visose civilinėse bylose, iškeltose dėl nusikalstamos veikos, įskaitant vykdymo bylą (76 straipsnio 4-*quater* dalis);
4. nukentėjusieji nuo teroro aktų ar panašių aktų ir juos išgyvenusieji (Įstatymo Nr. 206/204 10 straipsnio 1 dalis).

4 Ar teisinė pagalba teikiama visų rūšių bylose?

Kaip jau buvo nurodyta pirmiau, civilinėse bylose ir ne ginčo teisenoje (pavyzdžiui, dėl gyvenimo skyrium, vaikų globos arba priimant sprendimus dėl tėvų pareigų) nepakankamai išteklių turintys piliečiai turi teisę gauti teisinę pagalbą atsiliepimui į ieškinį pateikti, jeigu jų motyvai nėra akivaizdžiai nepagrįsti.

Yra subjektyvios priežastys, dėl kurių pagalba gali būti nesuteikta:

- ieškovas yra nuteistas įsiteisėjusiu teismo sprendimu dėl nusikalstamų veikų, susijusių su pajamų mokesčio slėpimu ir PVM vengimu reglamentuojančių taisyklių pažeidimu;
- ieškovui padeda daugiau negu vienas advokatas, išskyrus advokatą, kuris paskirtas dalyvauti baudžiamojoje byloje per atstumą tais atvejais, kai taikomas Įstatymas Nr. 11/1998.

Vis dėlto kitais, pirmiau nenurodytais atvejais gali būti daroma prielaida, kad ieškovas turi pakankamai išteklių:

- tais atvejais, kai perduodamos kitiems asmenims priklausančios gautinos sumos ir turto dalys (nebent perdavimas vykdomas siekiant sumokėti už anksčiau buvusias gautinas sumas ar turto dalis);
- jeigu asmuo nuteistas įsiteisėjusiu teismo sprendimu už Baudžiamojo kodekso 416-*bis* straipsnyje ir 1973 m. sausio 23 d. Prezidento dekretu Nr. 43 (suvestinė redakcija) nurodytus nusikaltimus, apsiribojant 1990 m. spalio 9 d. Prezidento dekretu Nr. 309 straipsnyje ir 74 straipsnio 1 dalyje nurodytomis sunkinančiomis aplinkybėmis, taip pat už nusikaltimus, padarytus pasinaudojus minėtame 416-*bis* straipsnyje nurodytomis sąlygomis arba siekiant padėti vykdyti tame straipsnyje nurodytą susivienijimų veiklą, pajamos laikomos viršijančiomis nustatytas ribas. Vis dėlto leidžiama pateikti tai paneigiančius įrodymus (2010 m. Konstitucinio Teismo sprendimas Nr. 139).

5 Ar yra specialių procedūrų, taikomų ypatingais atvejais?

Neatidėliotinais atvejais nenumatyta taikyti jokių specialių procedūrų. Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad pagal suvestinės redakcijos teksto 126 straipsnį advokatų taryba per 10 dienų nuo prašymo pateikimo arba gavimo, jeigu yra įvykdomi nustatyti reikalavimai, gali laikinai suteikti teisinę pagalbą iš anksto.

6 Kur galiu gauti teisinės pagalbos prašymo formą?

Civilinėse bylose teisinės pagalbos prašymai, parengti suvestinės redakcijos teksto 79 ir 122 straipsniuose nurodytais būdais ir tvarka, turėtų būti teikiami arba siunčiami registruotu laišku advokatų tarybai, ir tai gali padaryti tik pats ieškovas arba jo advokatas.

Neaišku, ar siunčiant registruotą laišką būtina reikalauti gavimo patvirtinimo, todėl tai nelaikoma tinkamumo sąlyga, todėl ieškovas sprendžia savo nuožiūra.

Prašymo formas galima gauti advokatų taryboje.

Teisinės pagalbos prašymai civilinėse bylose teikiami advokatų tarybai, kompetentingai:

- vykdyti veiklą teismo, kuriame iškelta byla, vietoje;
- vykdyti veiklą teismo, kompetentingo nagrinėti bylą iš esmės, vietoje, jeigu byla dar nagrinėjama;
- vykdyti veiklą teismo, priėmusio ginčijamą sprendimą, vietoje (kai paduodamas apeliacinis skundas

Kasaciniam Teismui, Valstybės Tarybai arba Audito Rūmams).

Prašymas, teikiamas pagal Prezidento dekreto Nr. 115/2002 78 straipsnį, yra nepriimtinas, jeigu nepasirašytas ieškovo. Parašo autentiškumą turi patvirtinti advokatas arba jis turi būti patvirtintas laikantis 2000 m. gruodžio 28 d. Prezidento dekreto Nr. 445 38 straipsnio 3 dalyje nustatytos tvarkos.

7 Kokius dokumentus reikia pateikti kartu su teisinės pagalbos prašymo forma?

Ieškovo pasirašytas prašymas turi būti surašytas ant balto (neantspauduoto) lapo ir jame turi būti nurodyta (minėto Prezidento dekreto 79 straipsnis):

- teisinės pagalbos prašymas;
- pareiškėjo asmens duomenys ir mokesčių mokėtojo kodas, taip pat jo namų ūkio nariai;
- metai iki prašymo gautų pajamų deklaracija (laisva forma);
- įsipareigojimas pranešti apie visus reikšmingus pajamų svyravimus, turinčius įtaką teisei gauti teisinę pagalbą;
- ar byla jau nagrinėjama;
- kito teismo posėdžio data;
- kitos šalies duomenys ir gyvenamoji vieta;
- faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis remiantis turi būti vertinami pateikti reikalavimai;
- įrodymai (dokumentai, kontaktiniai duomenys, liudytojų parodymai, ekspertų išvados ir kt., pridedant kopiją).

8 Kam turiu pateikti teisinės pagalbos prašymą?

Kaip nurodyta pirmiau, teisinės pagalbos prašymai civilinėse bylose turi būti teikiami advokatų tarybai, kompetentingai:

- vykdyti veiklą teismo, kuriame nagrinėjama byla, vietoje;
- vykdyti veiklą teismo, kompetentingo nagrinėti bylą iš esmės, vietoje, jeigu byla dar nagrinėjama;
- vykdyti veiklą teismo, priėmusio ginčijamą sprendimą, vietoje (kai paduodamas apeliacinis skundas Kasaciniam Teismui, Valstybės Tarybai arba Audito Rūmams).

Baudžiamosiose bylose prašymai turi būti teikiami teismui, kuriame nagrinėjama byla, patikslinant, kad jeigu byla nagrinėjama Kasaciniame Teisme, jurisdikciją turi ginčijamą sprendimą priėmęs teisėjas (minėto Prezidento dekreto 93 ir 96 straipsniai).

Prašymai teikiami teismo, kuriame dirba posėdžiaujantis teisėjas, tarnautojui ir prašymą turi pateikti prašymo pateikėjas arba jo advokatas; prašymas taip pat gali būti siunčiamas teismo tarnautojui registruotu laišku.

Jeigu prašymo pateikėjas yra laikomas suimtas arba kalinamas, prašymus galima teikti penitencinės įstaigos vadovui arba kriminalinės policijos pareigūnui.

Teikti prašymų per teismo posėdį nebeleidžiama.

9 Kaip sužinoti, ar turiu teisę į teisinę pagalbą?

Prašymo pateikėjui ir teisėjui išsiunčiama dokumento, kuriuo advokatų taryba patenkina, atmets prašymą arba pripažįsta jį nepriimtiniu, kopija.

Po prašymo pateikimo advokatų taryba:

- įvertina pateikto reikalavimo pagrindą ir ar yra įvykdytos tinkamumo gauti teisinę pagalbą sąlygos;
- per 10 dienų priima vieną iš toliau nurodytų sprendimų:
 - patenkinti prašymą
 - pripažinti prašymą nepriimtiniu
 - atmesti prašymą
- siunčia sprendimo kopiją prašymo pateikėjui, kompetentingam teisėjui ir Pajamų agentūrai, kad ši

patikrintų deklaruotas pajamas.

Jeigu advokatų taryba atmeta prašymą arba pripažįsta jį nepriimtiniu, jis gali būti paduotas bylą nagrinėjančiam teismui, kuris sprendžia, priimdamas nutartį. Nustatytas terminas yra privalomas.

Patikrinęs duomenis, teisėjas priima motyvuotą nutartį, kurioje pripažįsta prašymą nepriimtiniu, jį patenkina arba atmeta.

Priėmus nutartį teismo tarnautojas praneša apie ją prašymo pateikėjui.

Vis dėlto baudžiamojoje byloje teisėjas privalo priimti nutartį per 10 dienų nuo prašymo pateikimo arba gavimo dienos.

10 Ką turėčiau daryti, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

-

11 Kas parinks man advokatą, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Prašymo pateikėjai, kuriems skirta teisinė pagalba, gali pasirinkti advokatą iš teisinę pagalbą teikiančių advokatų sąrašų, kuriuos sudaro Apeliacinio teismo advokatų taryba, kurios veiklos teritorijoje yra teismas, kompetentingas priimti sprendimą dėl bylos esmės, arba teismas, kuriame yra iškelta byla.

Prašymo pateikėjai, kuriems skirta teisinė pagalba, taip pat gali paskirti ekspertą-liudytoją, jeigu tai leidžiama pagal teisės aktus.

Jeigu byla nagrinėjama Kasaciniame Teisme, advokatas pasirenkamas iš Apeliacinio teismo advokatų tarybų, kurių veiklos teritorijoje yra ginčijamą nutartį priėmęs teismas, sudarytų sąrašų.

Į teisinę pagalbą teikiančių advokatų sąrašus įtraukiami profesionalai, pateikę prašymą dėl jų įtraukimo į sąrašą ir turintys reikalingą kvalifikaciją atsiliepimui į ieškinį pateikti.

Advokatų taryba priima sprendimą įtraukti advokatus į sąrašą remdamasi jų gebėjimais, pastarųjų šešerių metų profesine patirtimi ir atsižvelgdama į tai, ar jiems nebuvo taikytos drausminės priemonės.

Advokatai gali būti bet kada išbraukti iš tokio sąrašo. Sąrašas atnaujinamas kasmet ir gali būti viešai skelbiamas visuose apylinkės teismuose.

Advokatai, atstovaujantys šaliai, kuriai skirta teisinė pagalba, privalo prašyti pranešti apie bylos nutraukimą, jeigu išbraukiami iš advokatų sąrašo dėl to, kad šalys nesiėmė veiksmų (pagal Civilinio proceso kodekso 309 straipsnį). Šio įpareigojimo neįvykdymas laikomas drausminiu nusižengimu.

12 Ar teikiant teisinę pagalbą padengiamos visos teismo proceso išlaidos?

Teisinės pagalbos gavėjai (minėto Prezidento dekreto 107 straipsnis) atleidžiami nuo pareigos padengti tam tikras išlaidas, o kai kurias išlaidas padengia valstybė, kaip nurodyta Prezidento dekreto Nr. 115/2002 131 straipsnyje. Teisinė pagalba apima visas teisės aktuose reikalaujamas teismo išlaidas, įskaitant eksperto-liudytojo paskyrimo liudyti ieškovo naudai išlaidas. Vis dėlto teikiant teisinę pagalbą nepadengiamos neteisminių konsultacijų išlaidos.

Ieškovo patirtas išlaidas advokatui teisėjas priteisia pasibaigus kiekvienam etapui ar instancijai ir bet kuriuo atveju kai paskyrimas baigiasi.

Taip pat padengiamos teisėjo padėjėjo ir bet kurio eksperto-liudytojo, kuris kviečiamas liudyti ieškovo naudai, išlaidos.

Gavėjas ir dalyvaujančios šalys, įskaitant prokurorą, informuojami ir gali ginčyti nurodymą sumokėti.

Ieškovo advokatas, teisėjo padėjėjas ir ekspertas-liudytojas, iškviestas liudyti ieškovo naudai, negali prašyti ir gauti iš kliento kito užmokesčio ar kompensacijos nei ta, kuri nustatyta teisės aktuose. Bet koks priešingas

susitarimas yra niekinis ir negalioja ir bet koks šio draudimo nepaisymas laikomas šiurkščiu drausminių nusižengimu.

Jeigu baudžiamojoje byloje pareiškiamas civilinis ieškinys, bylinėjimosi išlaidos reglamentuojamos suvestinės redakcijos teksto 108 straipsnyje. Vis dėlto apskritai, jeigu gavėjas atitinka teisinės pagalbos gavimo reikalavimus, jam suteikiamos tos pačios teisės kaip ir tos, kurios numatytos pagal bendrąsias taisykles.

13 Kas padengia kitas išlaidas, jei turiu teisę gauti tik ribotą teisinę pagalbą?

Teisinės pagalbos taisyklėse dalinė pagalba nenumatyta.

14 Ar teisinė pagalba taip pat apima apeliacinius skundus?

Galimybė gauti teisinę pagalbą numatyta visose instancijose ir visais bylos etapais, taip pat visose išvestinėse ar susijusiose procedūrose (pavyzdžiui, vykdymo procese).

Vis dėlto, jeigu šalis, kuriai suteikta teisinė pagalba, pralaimi bylą, ji negali naudotis šia pagalba ginčydama teismo sprendimą, išskyrus reikalavimus atlyginti žalą, susijusius su baudžiamąja byla.

15 Ar teisinė pagalba gali būti nutraukta nesibaigus teismo procesui (arba net atšaukta po teismo proceso)?

Jeigu nagrinėjant bylą pasikeičia gavėjo pajamos ir tai turi poveikį jo tinkamumui gauti teisinę pagalbą, bylą nagrinėjantis teisėjas atšaukia pagalbą.

Bylą nagrinėjantis teisėjas taip pat gali bet kada atšaukti teisinę pagalbą, paaiškėjęs, kad tinkamumo gauti teisinę pagalbą kriterijai nėra įvykdyti arba dėl atitinkamos šalies nesąžiningo elgesio ar reakcijos arba didelio aplaidumo.

Teisinės pagalbos atšaukimas įsigalioja nuo tada, kai patikrinus nustatomas pajamų pasikeitimas, tačiau kitais atvejais toks sprendimas galioja atgaline data ir valstybės sumokėtas sumas būtina išieškoti.

Paaiškėjęs, kad buvo pateikta melaginga informacija, finansų tarnyba prašo atšaukti pagalbą ir perduoda įrodymus prokuratūrai, atsakingai už atitinkamos baudžiamosios bylos iškėlimą.

Patikros, ar vis dar tenkinami tinkamumo gauti pagalbą kriterijai, gali būti kartojamos nagrinėjant bylą, jeigu to prašo teisminės institucijos arba finansų tarnybų iniciatyva.

Jeigu yra pateikta melaginga informacija apie pajamas, už tai numatyta laisvės atėmimo bausmė nuo 1 iki 5 metų ir 309,87–1 549,37 EUR bauda. Bausmė arba bauda didinama, jeigu ieškovas, pateikęs melagingą informaciją, gavo arba toliau gauna teisinę pagalbą.

Priėmus nuosprendį pagalba susigrąžinama atgaline data, o valstybė susigrąžina sumokėtas sumas iš pažeidėjo (žr. minėto Prezidento dekreto 136 straipsnį).

16 Ar galiu apskųsti atsisakymą suteikti teisinę pagalbą?

Jeigu kompetentinga advokatų taryba atmeta teisinės pagalbos prašymą arba pripažįsta jį nepriimtiniu, prašymo pateikėjas gali pateikti naują prašymą bylą nagrinėjančiam teisėjui, kuris sprendžia priimdamas nutartį.

Vis dėlto Prezidento dekreto 99 straipsnyje nurodyta, kad baudžiamosiose bylose ieškovas arba jo advokatas per 20 dienų nuo pranešimo apie atmetą prašymą gali paduoti apeliacinį skundą teismo arba apeliacinio teismo, kurio teisėjas atmetė prašymą, pirmininkui.

Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.